

Trung Quốc từng nêu việc đánh chiếm An Nam để gây áp lực với các nước Đông Nam Á

Hồ Bạch Thảo

Tóm tắt: Bài viết này phân tích một số trích đoạn trong Minh Thực Lục để thấy rằng, vào khoảng đầu thế kỷ XV, nhà Minh ở Trung Quốc đã nhiều lần nêu việc đánh An Nam (Việt Nam) để đe dọa các nước Đông Nam Á khác.

Từ khóa: Minh Thực Lục, Lịch sử, Việt Nam, Trung Quốc, Đông Nam Á.

© 2011 Thời Đại Mới

Việt Nam và các nước vùng Đông Nam Á ở vào cái thế “môi hở răng lạnh”. “Cặp môi” Việt Nam hở, khiến “hàm răng” Đông Nam Á chịu lạnh như thế nào, đã được nhiều nhà nghiên cứu phân tích. Gần đây thái độ của Trung Quốc lại càng ngang ngược, bất chấp cả bằng chứng lịch sử và pháp luật quốc tế, tự tiện vẽ đường lưỡi bò 9 vạch, đòi hỏi đến 80% lãnh hải vùng biển Đông. Trong cuộc tranh chấp này, Việt Nam ở hoàn cảnh “đứng mũi chịu sào”, bị đe dọa nhiều nhất; nên những người lo xa ắt phải nghĩ đến về số phận các nước Đông Nam Á, một khi Việt Nam nằm trong gọng kìm Trung Quốc.

Hãy ôn lại thời kỳ đen tối nhất vào đầu thế kỷ thứ 15, nước An Nam [tên cũ của Việt Nam] bị thất bại trước cuộc xâm lăng của Trung Quốc. Ngày 10/5/1407 làm lễ dâng hiến tù binh gồm cha con Hồ Quý Ly và bày tôi tại kinh đô Trung Quốc; vua Minh Thái Tông [Thành Tổ] đích thân tham dự và ban bố bản tuyên cáo rằng nước An Nam bị đô hộ.

Cùng thời với cuộc xâm lăng An Nam, lần đầu tiên chiến hạm của Thái giám Trịnh Hòa làm chuyến hải hành thị uy tại vùng Đông Nam Á. Khi đến nước Trảo Oa [Java], thì nước này đang ở trong tình trạng nội chiến giữa 2 phe: Đông vương Trảo Oa và Tây vương Trảo Oa. Phe Tây vương Trảo Oa chiến thắng phe Đông vương. Gặp lúc quân của Trịnh Hòa đổ bộ lên phần đất của Đông vương bị phe Tây vương giết chết hơn 170 tên. Sau khi sự việc xảy ra, vào ngày 23/10/1407 Sứ thần Tây vương

Tráo Oa đến kinh đô nhà Minh để tạ tội. Vua Thái Tông giận dữ, đem việc cha con Hồ Quý Ly tại An Nam bị tiêu diệt ra để đe dọa, và cuối cùng đòi phải bồi thường một số vàng lớn đến 6 vạn lượng:

[226] Ngày 23 tháng 9 năm Vĩnh Lạc thứ 5 [23/10/1407]

Tây Vương Đô Mã Phán nước Tráo Oa sai sứ Á Liệt Gia Ân đến triều cống tạ tội. Trước đây Tây Vương Tráo Oa và Đông Vương Tráo Oa đánh nhau, phe Đông Vương Tráo Oa bị tiêu diệt. Lúc bấy giờ triều đình sai sứ đến các nước Phiên, đi qua phần đất trước đây Đông Vương cai trị; quan quân lên bờ mua bán, bị phe Tây Vương giết 170 người. Tây Vương biết được nên sợ hãi, đến nay sai người đến tạ tội.

Thiên tử sai sứ mang sắc dụ Đô Mã Phán rằng:

“Người vốn ở biển nam, làm tròn chức cống, Sứ giả qua lại biết lý lẽ đáp lại, Trẫm riêng khen điều đó. Mối đây bọn người cùng Đông Vương gây việc binh đao; khiến 170 người của Thiên triều sai đến đều chết, tội lỗi rành rành. Và lại người và Đông Vương đều được triều đình phong tước, nhưng vì sự tham giận, tự tiện tiêu diệt chiếm nước của Đông Vương, trái đạo trời nghịch mệnh, còn tội nào lớn hơn vậy! Sắp đem quân đi thảo phạt, thì người sai Á Liệt Gia Ân đến kinh khuyết chịu tội. Trẫm nghĩ người biết hối hận, nên dừng binh không tiến; nhưng nghĩ đến 170 người chết một cách oan uổng, thì làm sao bỏ qua được! Bởi vậy người phải nộp 6 vạn lượng vàng bồi thường tính mệnh người chết để chuộc tội, mới bảo hộ được đất đai và nhân dân của người. Nếu không tuân thì không thể tránh được mang quân đi hỏi tội; hãy xem sự việc tại An Nam để làm tấm gương soi!”

(**Minh Thực Lục** v. 11, tr. 997-998; Thái Tông q. 71, tr. 6a-6b)

Để tiện tham khảo thêm tư liệu, ngoài bản dịch Việt văn của chúng tôi được trích từ **Minh Thực Lục: Quan hệ Trung Quốc và Việt Nam**¹; xin đính kèm bản dịch Anh văn của Tiến sĩ Geoff Wade; nguồn từ **The Ming Shi Lu as a source for Southeast Asian history**, Asia Research Institute, National University of Singapore².

¹ Hồ Bạch Thảo, bản dịch “Minh thực lục: Quan hệ Trung Quốc Việt Nam”, NXB Hà Nội, Hà Nội, 2010.

² Bản dịch của Geoff Wade (<http://epress.nus.edu.sg/msl>):

Yong-le: Year 5, Month 9, Day 23

(23 Oct 1407)

| Record 553 of 3279 |

The envoy Ya-lie Jia-en and others whom had been sent by Du-ma-ban, the Western king of the country of Java, came to Court to admit guilt. Previously, the Western king had been involved in battle with the Eastern king and the

Sau vụ cưỡng bách nước Trảo Oa nạp vàng chưa được một tháng, vua nhà Minh bèn sai sứ mang văn thư đến trao cho vua nước Lão Qua, tiền thân nước Ai Lao hiện nay. Trong văn thư hài tội rằng Lão Qua đã ngầm giúp An Nam chống lại Trung Quốc. Căn cứ vào chính sử thực lục về cuộc chiến giữa Trung Quốc và An Nam, không đề cập đến sự kiện này; xét ra đây chỉ là cái cớ để nhà Minh bắt nước Lão Qua phải mau đến triều cống. Cũng như trường hợp đối với nước Trảo Oa nêu trên, việc “*sai tướng ra quân, thay trời thảo phạt An Nam*”, cũng được nêu lên để hù dọa:

[231] Ngày 8 tháng 10 năm Vĩnh Lạc thứ 5 [7/11/1407]

Sai sứ mang sắc dụ Tuyên ủy sứ Lão Qua Đào Tuyên Ngạt rằng:

“Ta từ khi lên ngôi đến nay, cai trị người xa xôi, không phân biệt kẻ này người khác, đều đối xử với một dạ chí thành; vì vậy 9 Di, 8 Man đều đến triều cống. Người nhận mệnh triều đình, đứng đầu coi giữ đất; mà mấy năm gần đây không lo sửa soạn chức cống, coi việc đó tự nhiên như không! Cha con giặc họ Lê tại An Nam, trái mệnh gây họa; thần và

Eastern king had been eliminated. At the time, the envoy who had been sent by the Court to the various fan countries was passing through where the Eastern king had ruled. The government troops went ashore to trade and 170 of them were killed by the troops of the Western king. When the Western king heard of this, he was frightened and at this time the envoy he had sent came to admit guilt. The Emperor sent an envoy with Imperial orders of instruction to Du-ma-ban. The orders read: "You reside in the Southern Ocean and have been able to to fulfil your tributary functions. Envoys have come and gone and they have been received and sent off with ceremony. I have been pleased with you. You have recently engaged in battle with the Eastern king and were involved in the killing of over 170 men who had been sent by the Court. There is no doubt as to your guilt. Both you and the Eastern king were enfeoffed by the Court. However, you acted on the basis of greed and anger and without authority eliminated him and occupied his land. You have acted against Heaven and violated orders. Is there anything more serious than this? Just as I was about to raise an army to punish you, Ya-lie Jia-en and the others whom you sent, came to Court and advised your admission of guilt. I have seen that you are capable of repenting your mistakes and I have thus leniently stopped the despatch of troops. But what of the 170 people who died innocently? You must immediately pay 60,000 liang of gold as compensation for their lives and to atone for your crime. In this way, you will be protecting your land and your people. Fail to comply and there will be no option but to despatch an army to punish your crime. What happened in Annam can serve as an example!"

Tai-zong: juan
71.6a-b

Zhong-yang Yan-jiu yuan Ming Shi-lu, volume 11, page
0997/98

người đều phần nộ; Trẫm sai tướng ra quân, thay trời thảo phạt, người đã không vì triều đình mà căm giận chúng, lại ngầm thông đồng giúp quân; gian dối như vậy, làm sao mà chạy tội được.

Ta muốn mang quân hỏi tội ngay, nhưng sợ tổn thương đến người dân vô tội, nên nay đặc sứ giả đến dụ người hãy mau hối lỗi xưa, ngõ hầu mưu đồ sự bảo toàn; nếu không thì trời trách, người phạt, hối sẽ không kịp nữa!”

(**Minh Thực Lục** v. 11, tr. 1001-1002; Thái Tông q. 72, tr. 1a-1b)

Xem bản dịch Anh văn³.

Sự đe dọa còn lan đến nước Tiêm La [Thái Lan]. Lúc này hầu như nhà Minh đóng vai trò cảnh sát quốc tế, hài tội Tiêm La bắt sứ giả nước Bành Hanh [Pahang], đoạt ấn tín và bản chế cáo của các nước Tô Môn Đạp Thứ [Samudera] và Mãn Thứ Gia [Melaka]; và không quên hù dọa

³ Bản dịch của Geoff Wade (<http://epress.nus.edu.sg/msl>):

Yong-le: Year 5, Month 10, Day 8

(7 Nov 1407)

| Record 560 of 3279 |

An envoy was sent with Imperial orders of instruction for Dao Xian-dai, the pacification superintendent of Laos. The orders read: "Since I became Emperor, I have comforted the distant peoples and have not differentiated between here and there. I have been perfectly sincere to all. Thus the nine yi and the eight man have all come to offer tribute. You received orders from the Court appointing you as the chieftain and defender of your region. However, in recent years, you have not come to Court to offer tribute. Why is this so? The Li bandits of Annam, both father and son, disobeyed Heaven and caused calamities. Both the spirits and men were angered and thus I ordered the generals to take an army and respectfully carry out Heaven's punishment. You were unwilling to take the Court's enemies as your own and instead have secretly colluded with Ji-li, and assisted him with troops and elephants. Having been so guileful and deceitful, how can punishment for your crimes be avoided? I wanted to despatch troops to punish your crimes, but was afraid that innocent people would be hurt. Thus, I am now sending a special envoy with orders of instruction for you. If you are able to repent your previous crimes, you will be able to ensure your security. If you do not do this, the punishments of Heaven and man will be forthcoming and at that time, it will be too late to repent."

Tai-zong: juan
72.1a-b

Zhong-yang Yan-jiu yuan Ming Shi-lu, volume 11, page
1001/02

về “ vết bánh xe đồ của cha con nhà họ Lê tại An Nam còn rõ ràng trước mắt, có thể lấy đồ mà soi”:

[233] Ngày 21 tháng 10 năm Vĩnh Lạc Thứ 5 [20/11/1407]

Quốc vương Tiêm La Chiêu Lộc Quần Ưng Đá La Đế Thứ sai bọn Sứ giả Nại Bà Tức Trục Sự Thế dâng biểu cống voi thuần, chim anh vũ, không tước; ban cho tiền giấy, y phục. Mệnh bộ Lễ ban cho Vương nước này lụa ý dệt kim, lụa là.

Trước đó nước Chiêm Thành sai sứ triều cống, lúc trở về gặp bão phiêu dạt đến nước Bành Hanh. Tiêm La cậy mạnh áp lực Bành Hanh bắt Sứ giả câu lưu, sự việc có kẻ báo cho triều đình biết. Vương các nước Tô Môn Đáp Thứ, Mãn Thứ Gia cũng sai người tố cáo Tiêm La cường bạo, sai lính đoạt ấn tín và bản chế cáo nhận từ triều đình; người trong nước kinh hãi vì không được sống yên ổn. Do đó ban sắc dụ Chiêu Lộc Quần Ưng Đá La Đế Thứ rằng:

“Chiêm Thành, Tô Môn Đáp Thứ, cùng nước người bình đẳng nhận mệnh của triều đình; sao người dám tự thị mạnh bắt Sứ giả đến triều đình, chiếm đoạt ấn và bản chế cáo. Đạo trời rành rành làm thiện được phúc, ác gặp tai họa; vết bánh xe đồ của cha con nhà họ Lê tại An Nam còn rõ ràng trước mắt, có thể lấy đồ mà soi. Hãy lập tức phóng thích ngay Sứ giả Chiêm Thành, cùng trả ấn, cáo cho Tô Môn Đáp Thứ, Mãn Thứ Gia. Từ nay phải an phận giữ lễ, hòa mục với lân bang, ngõ hầu hưởng được thái bình mãi mãi.”

(**Minh Thực Lục**, v. 11, tr. 1008-1009; q. 72, tr. 4b-5a)

Xem bản dịch Anh văn⁴.

⁴ Bản dịch của Geoff Wade (<http://epress.nus.edu.sg/msl>):

Yong-le: Year 5, Month 10, Day 21

(20 Nov 1407)

| Record 564 of 3279 |

The envoy Nai Po-lang-zhi-shi-ti and others, who had been sent by Zhao Lu-qun Ying-duo-luo-di-la, the king of the country of Siam, presented a memorial and offered tribute of trained elephants, parrots, peacocks and other products. Paper money, silks and clothing were conferred upon them. The Ministry of Rites was ordered to confer upon the king biao-li of patterned fine silks and silk gauzes interwoven with gold thread. Previously, the envoy from Champa, who had come to Court, was at sea returning home when strong winds blew his ship to the country of Pahang. Siam intimidated Pahang with a show of force and took away the Champa envoy. They detained him and did not send him back. News of this then reached the Court. The kings of the countries of Samudera and Melaka also sent people to complain that Siam had been overbearing and that it had sent troops to take away their seals and title patents which they had

Trong cuộc chiến tranh với An Nam [1406-1407], Chiêm Thành có công giúp nhà Minh, nên sau khi chiến thắng vua Thái Tông sai Thái Giám Vương Quý Thông mang tiền, lụa sang ban thưởng⁵. Đến lúc Chiêm Thành hợp tác với nhà Minh dẹp cuộc khởi nghĩa của Trần Quý Khoách tại An Nam, rồi chiếm lấy phủ Thăng Hoa; viên Thượng thư bộ binh xin mang quân đánh chiếm Chiêm Thành, nhưng vua nhà Minh cảm thấy mệt mỏi vì chiến tranh, nên chỉ răn đe “không chịu trả lại đất An Nam, thì hãy trông bánh xe đổ trước mắt, xem đó để làm răn!”:

[432] Ngày 13 tháng 11 năm Vĩnh Lạc thứ 13 [29/12/1415]

Thượng thư bộ Binh Trần Hiệp tâu rằng lúc triều đình mang binh dẹp giặc họ Lê cùng Trần Quý Khoách, Quốc vương nước Chiêm Thành Chiêm Ba Đích Lại tuy tuân triều mệnh mang binh sang trợ giúp; nhưng y âm mưu hai lòng, coi bọn chúng như mối với rặng để hòng nương dựa. Y trông chờ nhìn ngó tình hình, không tiến quân đúng hẹn, lúc đến Hóa Châu thì ra sức cướp bóc. Lại đưa vàng, vải vóc, voi trện tư cấp cho Quý Khoách, Khoách mang con gái họ Lê đem cho; còn dùng nạp cậu Quý Khoách là Trần Ông Đình, em của Đặng Dung là Đặng Đoàn cùng trai gái hơn 3 vạn người. Y xâm đoạt phủ Thăng Hoa gồm 4 châu 11 huyện, lại cướp bóc nhân dân, tội dưới Quý Khoách một bậc mà thôi. Phàm có tội phải trừng trị, xin phát binh chinh phạt.

Thiên tử cho rằng vừa bình định xong, dân mới được yên nghiệp, không nỡ mang quân đi đánh nước man di xa xôi. Chỉ sai sứ sang dụ Chiêm Ba Đích Lại rằng nước người từ lâu bị An Nam độc hại, mấy lần xin phát binh tiêu trừ, Trẫm đã mệnh đem quân bình định, chia nước này thành quận huyện. Người Lại, đáng cảm tạ ân đức, yên phận để giữ đất

received from the Court. They also noted that the people of their countries were scared and unable to live in peace. At this time, orders were conferred upon Zhao Lu-qun Ying-duo-luo-di-la, as follows: "Champa, Samudera, Melaka and you have all received the Court's orders. You stand as equals. Why have you, relying on force, detained their envoy to the Court and taken away their seals? The illustrious way of Heaven is to bring prosperity to the good and calamity to the evil. The Li bandits of Annam, both father and son, previously met disaster. You can take warning from that. Immediately return the Champa envoy and the seals and title patents conferred upon Melaka and Samudera. From now on you should look to your own affairs, maintain propriety, live in peace with your neighbours and protect your territory. In this way, you will long enjoy great peace."

Tai-zong: juan
72.4b-5a

Zhong-yang Yan-jiu yuan Ming Shi-lu, volume 11,
page 1008/09

⁵ Minh Thực Lục, Thái Tông, quyển 2, trang 7a.

phong, nếu ăn ở hai lòng trái đạo trời, không chăm sóc kẻ dưới, không chịu trả lại đất An Nam, thì hãy trông bánh xe đổ trước mắt, xem đó để làm răn!

(Minh Thực Lục v. 13, tr. 1900-1901; Thái Tông q. 170, tr.3b-4a)

Xem bản dịch Anh văn⁶.

Trong giai đoạn đầu cuộc khởi nghĩa của Lê Lợi tại An Nam, Tổng binh quân Minh là Lý Bân ngờ rằng Lê Lợi trốn tại nước Lão Qua, nên đòi mang quân vượt biên giới lục soát. Viên Đầu mục Lão Qua xin quan quân Minh đừng vào biên cảnh, sẽ tự mang quân lục soát, nếu bắt được

⁶ Bản dịch của Geoff Wade (<http://epress.nus.edu.sg/msl>):

Yong-le: Year 13, Month 11, Day 28

(29 Dec 1415)

| Record 927 of 3279 |

The Minister of War Chen Qia advised as follows: "When the Court originally subdued the Li bandits and Chen Ji-kuo, although Zhan-ba Di-lai, the king of the country of Champa, obeyed the Court's orders and despatched troops in assistance, actually he secretly had divided loyalties. Wishing to rely on both sides, he constantly looked from one to the other and failed to attack in due time. When he did advance, he attacked Hua Subprefecture, and engaged in great violence and plunder. He also provided his "Gold and Silk" (金帛) war elephants to assist Ji-kuo and presented him with Li Cang's daughter. He further received Ji-kuo's uncle Chen Weng-ting, Deng Rong's younger brother Deng Duan and other men and women, totalling over 30,000 persons. In addition, he attacked four subprefectures and eleven counties under Sheng-hua Prefecture, drove the people away and engaged in plunder. His crimes are but one grade less serious than those of Ji-kuo himself. Those who commit crimes must be punished. It is requested that troops be despatched to punish him." As Jiao-zhi was at peace and the people had returned to their occupations, the Emperor could not bear to send troops against the distant yi. However, an envoy was sent to take the following Imperial orders of instruction to Zhan-ba Di-lai: "You long suffered under the poisonous influence and cruelty of Annam and repeatedly requested that troops be despatched to eliminate the evil. I thus ordered my armies to subdue them and to establish administrative divisions. You should take advantage of this peace, think about how fortunate you have been, look to your own affairs and protect the territory of your fief. If you secretly harbour dual loyalties, rebel against the Way of Heaven, do not soothe your people and do not return the territory you have invaded, the occurrences in Annam can serve as a warning as to what will happen to you!"

Tai-zong: juan
170.3b-4a

Zhong-yang Yan-jiu yuan Ming Shi-lu, volume 13,
page 1900/01

xin giao nạp. Sự việc tâu lên, vua Thái Tông không tin lời Lão Qua, và cho bắt viên Đầu mục đến Bắc Kinh tra hỏi như là một tội phạm:

[567] Ngày 11 tháng 9 năm Vĩnh Lạc thứ 19 [7/10/1421]

Quan Tổng binh Giao Chỉ Phong Thành hầu Lý Bân tâu:

“Phản tặc Lê Lợi chạy trốn sang Lão Qua, ra lệnh cho quân truy bắt. Nhưng Lão Qua sai Đầu mục Lâm Kỳ Tức Cốc xin quan quân đừng vào biên cảnh, sẽ cho quân lính đi lục soát, nếu có Lê Lợi sẽ đem đến cửa quân. Từ đó đến nay đã lâu, không thấy tung tích Lê Lợi.”

Thiên tử xem tấu, nghi Lão Qua dấu giặc nên sắc dụ Bân đưa bọn Lâm Kỳ Tức Cốc đến Bắc Kinh để cật vấn. (Minh Thực Lục v. 14, tr. 2289-2290; q 241, tr. 1a-1b)

Xem bản dịch Anh văn⁷:

Tại An Nam, vào mùa xuân năm 1428, thời cuộc đã thay đổi. Sau khi đạo quân tiếp viện cuối cùng của quân Minh bị đánh tan, Thành sơn hầu Vương Thông trái qua bước đường cùng, không chờ lệnh vua, tự tiện rút quân về nước; An Nam dành được độc lập. Kể từ đó nhà Minh trở nên biết điều hơn, không còn đe dọa mang quân đi xâm chiếm các nước. Như việc Sứ thần Tiêm La mang sản vật đến triều cống Trung Quốc bị Chiêm Thành câu lưu tại cảng Qui Nhơn; cùng việc Sứ thần Trung Quốc trên đường đến các nước Đông Nam Á, bị bảo dạt đến Chiêm Thành, cũng bị câu lưu. Trước hành vi coi thường Thiên triều, vua nhà Minh chỉ

⁷ Bản dịch của Geoff Wade (<http://epress.nus.edu.sg/msl>):

Yong-le: Year 19, Month 9, Day 11

(7 Oct 1421)

| Record 1121 of 3279 |

The Feng-cheng Marquis Li Bin, regional commander of Jiao-zhi, memorialized: "The rebellious bandit Li Li fled into Laos and I ordered the troops to pursue and apprehend him. However, Laos then sent the chieftains Lan Qi and Lang Gu to request that the Imperial troops not enter their territory. Thereupon, the troops were sent to conduct a search within the territory of Laos. It turned out that Li Li was there. Thus, the chieftains were sent to the general military headquarters. At this time Li Li has not appeared for quite a long period." The Emperor, on reading the memorial, suspected that Laos was concealing the bandit. Thus Imperial orders were sent to Bin requiring him to send Lan Qi and Lang Gu to Bei-jing for investigation.

Tai-zong: juan
241.1a-b

Zhong-yang Yan-jiu yuan Ming Shi-lu, volume 14,
page 2289/90

đưa lời khuyên răn mềm mỏng, chứ không còn hung hăng hăm dọa như trước:

[879] Ngày 25 tháng 5 Năm Chính Thống Thứ Nhất [9/6/1436]

Chánh phó Sứ Chiêm Thành bọn Bồ Sa Phạ Tề Các từ giả bộ rờng; mệnh ban sắc dụ Vương nước này rằng:

“Vương biết kính trời thờ người trên, từ xưa thời tổ tông ta lên ngôi cung kính với chức công; nay Trẫm mới nối ngôi Vương lại sai sứ triều công; thực đáng khen! Tuy nhiên gần đây Sứ thần nước Tiêm La tâu rằng vào năm Tuyên Đức thứ 4 [1429] nước này sai Sứ thần cùng với 100 người gồm cả đàn ông, đàn bà mang sản phẩm địa phương đáp thuyền đến công. Khi đến cảng Tân Châu [cảng Qui Nhơn] nước người, bị người trong nước câu lưu. Năm Tuyên Đức thứ 6 [1431] hơn 20 quan quân của triều đình đáp thuyền xuống Tây Dương, trên đường gặp bão dạt vào nước người, cũng bị câu lưu.

Khi sắc đến Vương hãy đem những người và phương vật của Tiêm La cùng số quan quân đi Tây Dương thả trở về ngay; để nhân dân mọi người ai cũng được đoàn tụ cùng cha mẹ vợ con; Vương cũng được trường tồn an lạc. Nếu không thì trời đất quỷ thần có chỗ không dung thứ; Vương nên hiểu rõ, để đáp ứng lòng hoài mong của Trẫm. Ban cho Vương cùng Vương phi nhung thêu hoa, gấm dệt kim tuyến, cùng lụa là, lụa đoạn các loại.”

Xem bản dịch Anh văn⁸.

⁸ Bản dịch của Geoff Wade (<http://epress.nus.edu.sg/msl>):

Zheng-tong: Year 1, Month 5, Day 25

(9 Jun 1436)

| Record 1685 of 3279 |

The chief envoy Bu-sha-pa Ji-ge, the deputy envoy and others from the country of Champa took leave of the Court. They were ordered to take Imperial orders of instruction for their king. The orders read: "You, king, have been capable in respecting Heaven and serving the superior. When my Imperial ancestors were on the throne, you respectfully fulfilled your tribute obligations and became increasingly reverent. I have now ascended the throne and you, king, have again sent an envoy to come to Court to offer tribute. This regard and diligence is highly commendable. Recently, an envoy from the country of Siam memorialized that in the fourth year of the Xuan-de reign (1429/30), their country sent an envoy with over 100 male and female fan attendants, and they set sail in a ship bearing the local products they were to offer in tribute. When they came to Xin-zhou Port in your country, they were detained by the people of your country. In the sixth year of the same reign (1431/32), when 20-plus government troops of those the Court had sent to the Western Ocean happened to meet strong winds and were blown in their ship to your country, they were

also detained. When these orders arrive, you, king, are to immediately release and send back all the Siamese people and local products originally detained as well as the government troops who had been sent to the Western Ocean. In this way, all these people will be able to fulfil their desire to be re-united with their fathers, mothers, wives and children, and you, king, will long enjoy peace. If you do not do this, Heaven and Earth and the ghosts and spirits will indeed find it intolerable. You, king, should note this well and accord with my cherished hopes!" In addition, decorated velvet brocades (粧花絨), ramie-silk, silk gauzes interwoven with gold thread, and variegated satins, as appropriate, were conferred upon the king and his consort.

Ying-zong: juan
17.9a-b

Zhong-yang Yan-jiu yuan Ming Shi-lu, volume 22,
page 0341/42